

Finansdepartementet
Ert dnr Fi2025/00457

Datum

2025-06-02

Diarienummer

Ä 2025–569

Remissvar – AI-kommissionens färdplan för Sverige, SOU 2025:12

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Det geopolitiska läget, vår myndighetsroll relaterat till AI och kommande roll som beredskapsmyndighet samt erfarenheter från uppdrag inom näralliggande verksamhetsområden till AI speglar också svaret.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- *Det regionala perspektivet och de små och medelstora företagens betydelse för tillväxt saknas i färdplanen*
Tillväxtverket saknar det regionala perspektivet och de små och medelstora företagens betydelse för tillväxt i AI-kommissionens färdplan. Vi efterlyser förslag på åtgärder som tydligt adresserar små och medelstora företags behov som användare och också som producenter av olika AI-lösningar. För att stärka de mindre företagen möjligheter att också bidra till utvecklingen av AI och innovation finns behov av en anpassad regional AI-infrastruktur. Denna behöver ta särskild hänsyn till användning och till behov av specifika AI-lösningar och AI-verktyg samt till kompetensstöd för implementering av AI i företagen.

- *Användning av data kan vara utmanande för små och medelstora företag, inte minst avseende juridiken kring datadelning*

Tillväxtverket saknar specifika resonemang kring de utmaningar som små och medelstora företag kan ha för att hantera data för egen verksamhetsutveckling men också för att efterleva kraven i regelverk och på säkerhet. Att underlätta för datadelning både mellan företag och mellan företag och offentlig sektor är viktigt. Det kan vara avgörande och kan ge konkurrensfördelar för företag att kunna navigera i den komplexa juridiska miljön kring AI-användningen. Tillväxtverket anser att det finns behov av ett specifikt stöd för att öka små och medelstora företags kunskap om och förmåga till regeltillämpning och regelefterlevnad av AI.

- *Med stöd av AI kan företagens datainsamling och uppgiftslämnande till myndigheter underlättas*

Tillväxtverket instämmer i resonemangen i färdplanen om att tillgången till relevant och kvalitativ data är helt avgörande för användningen av AI både för offentlig sektor och för näringslivet. Vi anser att genom fler anpassade och färdigutvecklade AI-verktyg skulle företagens datainsamling och uppgiftslämnande, exempelvis för hållbarhetsredovisningen, till myndigheter kunna underlättas och effektiviseras. Både företag och myndigheter sparar tid och pengar.

- *Det finns behov av en ökad kunskap om samhällets risker och sårbarheter ur ett beredskapsperspektiv där näringslivets roll särskilt bör lyftas fram*

I betänkandet betonar AI-kommissionen behovet av initiativ för att säkerställa en god beredskapsplanering vad gäller IT-infrastruktur och viktiga samhällsfunktioner som är digitalt beroende. Tillväxtverket vill i detta sammanhang lyfta fram behovet av att genomföra kartläggningar och analyser av samhällsviktiga funktioner och verksamheter ur ett risk- och sårbarhetsperspektiv. Beredskapen kan också stärkas genom att utveckla en lokal AI-infrastruktur i alla Sveriges regioner. Näringslivets roll inom AI behöver också lyftas fram och stärkas för att minska sårbarheten i samhället.

- *Samverkan inom säkerhet kan ge konkurrensfördelar för svenska företag*

AI-kommissionen skriver att forskningen kring AI och cybersäkerhet bör stärkas genom en huvudman, KTH genom Cybercampus Sverige. Tillväxtverket anser att en sådan satsning också ska kunna omsättas till nytta för små och medelstora företag. Vi menar vidare att affärsnytta från säkerhetsinnovationer kan skapas genom att koppla ihop spetsforskning med regionala företagsmiljöer. En aktiv samverkan kring säkerhet mellan näringsliv, akademi och myndigheter kan bli en konkurrensfördel för svenska företag.

- *AI-utbildningar bör vara yrkesnära och tillämpningsinriktade*

Tillväxtverket ser positivt på den breda ansats som föreslås vad gäller kompetensutveckling och att vidareutveckla det befintliga kompetensförsörjningssystemet. Det är välkommet att vikten av livslångt lärande och kompetensutveckling av den redan yrkesverksamma befolkningen också betonas i färdplanen, som en förutsättning för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Vi menar att AI-utbildningar för näringslivet bör vara yrkesnära och tillämpningsinriktade.

- *Företagen måste först förstå nyttan med AI innan de investerar i utbildningar*
AI-kommissionens förslag om att staten ska kunna erbjuda subventionerad utbildning och studiefinansiering för anställda i näringslivet tycker Tillväxtverket är bra, men för att öka nyttan av sådana satsningar måste små och medelstora företag först förstå affärsnyttan med AI. Det finns behov av stöd och utbildningar anpassade för mindre företag med begränsade resurser och en begränsad beställarkompetens av både utbildningar och externa konsulter.
- *Det saknas riskvilligt kapital för uppskalning*
AI-kommissionen föreslår vissa riktade åtgärder riktade till företag och projekt som har svårt att få privat finansiering. Vi delar uppfattningen om att AI kan leda till innovationer inom alla områden och att tillgången till riskkapital i tidiga utvecklingsfaser då blir viktigt. Tillväxtverket menar dock att riskvillig finansiering finns i tidiga skeden men att det saknas riskvilligt kapital för kommersialisering och uppskalning. AI-kommissionens förslag om 100 miljoner kronor årligen för innovativa företag kunde lämpligen integreras i de befintliga stödformer som finns. Vi menar också att det kan vara värt att lyfta den offentliga sektorns möjligheter att främja utvecklingen genom upphandling från dessa bolag.

Tillväxtverkets synpunkter

Tillväxtverket delar i stort utredningens förslag och bedömningar utifrån för oss relevanta verksamhets- och kunskapsområden. I vårt remissvar redovisar vi kompletterande resonemang, synpunkter och invändningar inom ett antal föreslagna åtgärdsområden som vi bedömer saknas eller kan nyanseras och som är av vikt för svensk konkurrenskraft och beredskap.

Inledande och övergripande synpunkter

Det regionala perspektivet och de små och medelstora företagens betydelse för tillväxt saknas

AI-kommissionens färdplan innehåller flera välkomna och framåtsyftande förslag som kan stärka företagens möjligheter att dra nytta av AI. Den föreslår omfattande insatser, bland annat ett nationellt kunskapslyft, en etablering av en AI-verkstad främst för att stärka offentlig sektor samt initiativ för att skapa forskningsmiljöer i världsklass. Insatserna kan bidra till att sänka trösklarna för att förstå och kunna tillämpa AI, men AI-kommissionens förslag till insatser är dock främst utformade för industrin, tech- och innovationsbolag. Det saknas förslag på tillräckligt konkreta åtgärder som specifikt adresserar små och medelstora företags behov. Enligt Tillväxtverkets studie *“Kartläggning av viktiga teknikområden för ekonomisk säkerhet”* (2025) finns över 360 små och medelstora företag som producerar AI-teknik och som anställer nästan 10 000 personer. Dessa företags möjligheter och utmaningar bör också uppmärksammas särskilt.

Tillväxtverket saknar i utredningen både det regionala perspektivet och den betydelse som små- och medelstora företag har för tillväxten i Sverige. Vi saknar också ett tydligt resonemang om hur AI kan vara ett stöd för grön omställning och klimatanpassning i samhället, och specifikt i näringslivet. Dessa perspektiv skulle stärka analyserna och satsningarna som presenteras. Utredningen belyser inte tillräckligt riskerna och möjligheterna för små och medelstora företag, särskilt i glesare regioner, där

alternativa lösningar kan saknas. För att stärka små och medelstora företags möjligheter att bidra till utvecklingen av AI och innovation finns det behov av:

- en regionalt distribuerad AI-infrastruktur med särskild hänsyn till små och medelstora företag och
- anpassade verktyg för små och medelstora företag samt
- kompetensstöd för implementering av AI i företag.

Kapitel 2. En stabil grund att bygga på

Telekom

En god telekom- och bredbandsinfrastruktur är viktig också i glesa regioner

Vi anser att en robust och resilient telekominfrastruktur i alla delar av landet är av största vikt för en konkurrenskraftig AI-utveckling i näringslivet, offentlig sektor och för den regionala utvecklingen. När det gäller bredbandsinfrastrukturen är det allt viktigare att förse landsbygden med en bra täckning då digitalisering och AI kommer att vara en avgörande konkurrensfaktor. Det är viktigt att ha komplementära lösningar (till exempel både fast bredband och via satellit) för att säkra kontinuerlig uppkoppling och minska risker för driftavbrott.

Data som förutsättning för AI-utvecklingen

Användning och hantering av data kan vara utmanande för små och medelstora företag

Tillväxtverket saknar specifika resonemang kring de utmaningar som små och medelstora företag kan ha för att hantera data för egen verksamhetsutveckling men också för att efterleva kraven i regelverk och på säkerhet. AI-förordningen, GDPR och mångfalden av nya lagstiftningar relaterat till digital och grön omställning påverkar företags förmåga till anpassning och kan leda till en ökad administrativ regelbörda. Inte minst AI-relaterad utveckling driver på komplexiteten i tillämpningen av tekniken och till ett ökat ansvar hos tillverkare, distributörer med flera. Samtidigt kan lagstiftning ge företagen konkurrensfördelar då kunderna kan känna trygghet i att AI-leverantören uppfyller kraven kring dataursprung, skydd av personlig integritet och datasäkerhet.

För vissa företag är det avgörande att kunna navigera i den komplexa juridiska miljön kring AI- och dataanvändningen. Tillväxtverket anser att det finns behov av ett specifikt stöd för regeltillämpning och regelefterlevnad av AI. Genom en ökad kunskap om regelverken skulle små och medelstora företag också kunna genomföra egna konsekvensanalyser.

Särskilt för mindre företag med lägre administrativ kapacitet kan myndigheternas förmåga att ge god vägledning i gällande rätt och att samråda med intressenter inför beslut om regler och tillämpning vara viktig. Vi vill trycka på behovet att utse behöriga myndigheter i god tid och att dessa särskilt tar hänsyn till små och medelstora företags förutsättningar och behov.

Det är viktigt att underlätta företagens datadelning och åtkomst till datakällor

Tillväxtverket instämmer i resonemangen i färdplanen om att tillgången till relevant och kvalitativ data är helt avgörande för användningen av AI. Att kunna dela data handlar till stor del om vilka standarder som ska följas, om processer och dataplattformar. Det handlar också om ägandet, användandet och andra frågor som behöver preciseras i juridiska avtal. Det är viktigt att utveckla robusta system som möjliggör åtkomst och användning på ett för företagen säkert sätt och som möjliggör konkurrensfördelar för näringslivet.

Att underlätta för datadelning mellan företag, och att kunna erbjuda företag möjligheter, inte minst små- och medelstora, att träna sina AI-lösningar är viktigt. Det behövs olika dedikerade datakällor för att kunna träna olika lösningar och inte enbart stora generiska som till exempel Chat GPT. Specifika lösningar undviker troligen även den bias som finns i de databaser som många större generiska AI-lösningar bygger på.

Med AI kan företagens datainsamling till myndigheter underlättas

Tillväxtverket vill lyfta vikten av att underlätta särskilt de mindre företagens uppgiftslämnande till olika myndigheter. Enligt Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2023*¹ utgör uppgiftslämnandet ett hinder för små och medelstora företags utveckling och tillväxt. För hållbarhetsredovisningen exempelvis och för många andra lagstiftningar med krav på redovisningar kan praktiska AI-lösningar, som idag verkar saknas, vara ett stöd för datainsamlingen. Genom att dra nytta av färdigutvecklade AI-verktyg och AI-agenter för att sammanställa data, sparar både företag och myndigheter tid och pengar.

Interoperabilitet som möjliggör återanvändning av data är en viktig del av att uppnå regeringens förenklingsmål, Skr.2021/22:3², vilket bland annat innebär att företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter ska förenklas genom digitalisering, samt att handläggningstiderna ska bli kortare och mer transparenta.

Databeredskapen i det offentliga Sverige kan utvecklas

Ekonomistyrningsverket (ESV) och Tillväxtverket har arbetat med "Hitta remissvar"³, en söktjänst som bygger på AI-baserade språkmodeller. Myndigheterna ser möjligheter att med verktyg kunna såväl effektivisera statens eget arbete med remissvar som att fler intressenter ska kunna bidra till bättre beslutsunderlag vid regelutvecklingsarbete. Under arbetet med att utveckla "Hitta remissvar" blev det tydligt att det finns mycket övrigt att önska vad gäller databeredskapen i det offentliga Sverige. Det behövs en ökad förståelse för att text är data, och att den behöver tillhandahållas i ett strukturerat och maskinläsbart format. Först då går det att dra verklig nytta av den moderna AI-tekniken. Med en ökad kunskap om datahantering kan vi alla myndigheter i högre grad bidra till att utveckla det offentliga Sverige.

AI och samhällets säkerhet

I takt med att näringslivet digitaliseras ökar företagens beroende av AI-drivna system och tjänster. Digitala angrepp och incidenter kan inte längre ses enbart som tekniska störningar, utan är direkta hot mot lönsamhet, konkurrenskraft och förtroende på marknaden. Ett AI-drivet näringsliv måste därför inkludera robusthet och cybersäkerhet.

¹ [Bristen på kompetens fortfarande största tillväxthindret - Tillväxtverket](#) Nedladdat 2025-05-20

² En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga, Skr. 2021/22:3

³ ESV. Vidareutveckling av applikationen Hitta remissvar. Rapport 2024:22

Samverkan kring säkerhet kan ge konkurrensfördelar för svenska företag

Säkerhetsfrågorna innebär inte bara risker, de öppnar även affärsmöjligheter. Företag som kan erbjuda AI-baserade lösningar för säkerhet och kontinuitet har en växande global marknad. För svenska teknikföretag innebär detta möjlighet att stärka sin position internationellt, särskilt om säkerhetsaspekter integreras tidigt i utvecklingsprocessen.

Genom att koppla ihop spetsforskning med regionala företagsmiljöer kan affärsnytta från säkerhetsinnovationer skapas. En aktiv samverkan kring säkerhet mellan näringsliv, akademi och myndigheter kan således bli en konkurrensfördel för svenska företag, där ökad robusthet och förtroende driver både lönsamhet och exportframgångar. Säkerhetsfrågor en strategisk investering i hållbar affärsutveckling.

- Regeringen bör säkerställa att Cybercampus forskning omsätts till nytta för små och medelstora företag. Inkludera SMF:s behov i Cybercampus utveckling,
- Inkludera företags medverkan i gemensamma projekt *och*
- tydlig resultatspridning till regionala inkubatorer, Science Parks och branschspecifika nätverk. Ett samordnat kunskapsflöde stärker innovation och exportpotential nationellt genom matchning mellan forskningen och näringslivet över hela landet.

Beredskap - beroendet av utländska molntjänster och hårdvara skapar strategisk sårbarhet

Sveriges AI-ekosystem vilar i hög grad på molntjänster, beräkningskraft och halvledare som ägs eller tillverkas utanför EU. Det ger åtkomst till viktig spetsteknik, kapacitet och insatsvaror, men skapar samtidigt strategiska sårbarheter. Geopolitiska spänningar, exportrestriktioner eller leverantörsincidenter kan begränsa tillgången till beräkningskraft, driva upp priser eller riskera Sveriges data-integritet. För svenska företag kan detta innebära affärsrisker och ökade kostnader.

Sårbarheter inte enbart är kopplat till AI-lösningar i sig utan även till hela ekosystemet runt. Ur ett beredskaps- och säkerhetsperspektiv är det viktigt att se över sårbarheter. Idag är till exempel Sverige och Europa är beroende av amerikanska företag när det kommer till flera teknikområden inom AI. Ett exempel är molntjänster, där marknaden är konsoliderad kännetecknas av stordriftsfördelar och där den största europeiska molnoperatören endast står för 2 procent av EU-marknaden, ref rapport från Tillväxtverket⁴. På liknande sätt är Sverige beroende av avancerade processorenheter, särskilt grafiska processorer (GPUs), för utveckling och implementering av generativa AI-modeller. Här bör en diskussion föras om möjligheten till ökad produktion i Sverige och EU av de tekniker som behövs för att AI ska kunna utvecklas och användas.

Utveckling av en lokal AI-infrastruktur är viktigt ur ett beredskapsperspektiv

Tillväxtverket vill uppmärksamma att den strategiska autonomin är viktigt utifrån ett beredskapsperspektiv och den kan stärkas genom en utveckling av en lokal AI-infrastruktur tillgänglig i alla Sveriges regioner, inklusive kompletterande bredbandslösningar för att minska sårbarheter. Sårbarhet kan minskas genom stärkta europeiska partnerskap och strategiska samarbeten med näringslivet. Det skulle även stärka innovationsförmågan och ge konkurrensfördelar på marknader där digital riskhantering och dataintegritet efterfrågas.

⁴ Tillväxtverket (2025). Kartläggning av teknikområden viktiga för ekonomisk säkerhet. Rapport 0498

Risk- och sårbarhetsanalyser av samhällets och särskilt näringslivet är av stor vikt

Utifrån beredskapsperspektivet bör även kartläggningar och analyser av samhällsviktiga funktioner och verksamheter genomföras utifrån ett risk- och sårbarhetsperspektiv. Det ger underlag för försörjningsanalyser som möjliggör förmågeplanering och en effektivare omställning i händelse av kris eller höjd beredskap. Det är viktigt att tydliggöra rollfördelningen mellan offentlig och privat sektor inom AI-området. Det offentliga, inklusive försvaret, är i första hand användare av AI-lösningar och den infrastruktur som möjliggör dessa. Den privata sektorn utgör däremot den huvudsakliga producenten av både mjukvara och teknisk infrastruktur. För att minska beroenden och sårbarheter behöver näringslivets roll som producent och innovationsmotor inom AI uppmärksammas och stärkas.

Kapitel 3. AI för alla

Kompetenslyft för alla

Utbildning inom AI bör vara yrkesnära och tillämpningsinriktad

Vi ser positivt på den breda ansats som föreslås vad gäller kompetensutveckling liksom ambitionen att ta tillvara och vidareutveckla det befintliga kompetensförsörjningssystemet och institutioner, exempelvis bibliotek och Statens servicecenter. Det är också positivt att vikten av livslångt lärande och kompetensutveckling för den redan yrkesverksamma befolkningen betonas, som en förutsättning för att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Vi vill uttrycka en viss tveksamhet inför förslaget om breda, generella AI-utbildningar riktade till alla arbetslösa inom ramen för Arbetsförmedlingens och omställningsorganisationernas uppdrag. I tidigare sammanhang, som i arbetet med Digital spetskompetens⁵, har vi lyft vikten av att AI-insatser bör vara yrkesnära och tillämpningsinriktade. Det är när AI kopplas till konkreta arbetsuppgifter som verklig nytta uppstår – exempelvis genom kurser som "AI för svetsare" (hypotetiskt exempel) eller motsvarande tillämpningar inom VVS, vård och andra bristyrken. Vi menar att resurserna i första hand bör användas för att utveckla sådan yrkesintegrerad kompetensutveckling.

Bra med utbildning av anställda men först måste företagen förstå nyttan med AI

Vi instämmer i behoven för staten att kunna erbjuda subventionerad utbildning och studiefinansiering även för anställda i näringslivet. I betänkandet konstaterar AI-kommissionen att det vid ett teknikskifte av detta slag inte är självklart att det är bara arbetsgivarens ansvar att tillhandahålla kompetensutveckling och utbildning för sina anställda. Tillväxtverket stöttar detta resonemang, men saknar samtidigt ett mer renodlat företagsperspektiv i förslagen om kompetenslyft.

⁵ Tillväxtverket (2022). Förbättrad kompetensförsörjning av digital spetskompetens. Slutrapportering regeringsuppdrag. Rapport 0421

För att låta utbilda sina anställda krävs först en grundläggande kunskap hos styrelse och ledning⁶ om hur AI strategiskt kan skapa värde i företaget. Små och medelstora företag befinner sig långt ifrån sin fulla potential inom AI. De saknar ofta både kunskap, företags- och kundstrategier och resurser för att integrera tekniken i sin verksamhet. Tillväxtverket efterfrågar satsningar för att öka företagens kunskap om olika AI-lösningar utifrån en tydlig affärsnytta. Det finns ett behov av stöd och utbildningar anpassade för mindre företag med begränsade resurser och en begränsad beställarkompetens av både utbildningar och externa konsulter.

Innovation, entreprenörskap och riskkapital

Satsningar på AI måste leda till praktiska tillämpningar för små och medelstora företag

AI-kommissionen föreslår ekonomiskt stöd och vägledning för innovativa företag. Tillsammans med förslaget i kapitlet Beräkningskraft om att finansiera en AI Factory, skulle detta bidra starkt till att förbättra förutsättningarna för innovation i Sverige.

AI-kommissionens förslag har dock en tydlig slagsida mot industrin och teknikintensiva företag med egen utvecklingskapacitet. Även små och medelstora företag kan behöva ställa om och utveckla verksamheten för att stärka konkurrenskraften. Vissa branscher inom tjänstesektorn som kommunikation, media, design och musik, har visserligen varit snabba att anamma AI-tekniken. Detta beror till stor del på tillgången till färdiga AI-verktyg och låga inträdesbarriärer⁷. För en stor grupp av små och medelstora företag, inte minst tillverkande företag, är bilden en annan. Stöden som erbjuds fokuserar oftare på innovation än på processutveckling och praktisk tillämpning. Företagen efterfrågar stöd för att testa och kunna implementera befintlig AI-teknik i verksamheten⁸. Tillväxtverket vill också betona vikten av fler anpassade AI-lösningar och AI-verktyg som stöd för små och medelstora företags ökade AI-användning.

Riskvillig finansiering finns i tidiga skeden men det saknas riskvilligt kapital för uppskalning

AI-kommissionen föreslår vissa riktade åtgärder riktade till företag och projekt som har svårt att få privat finansiering. Det finns befintliga insatser i Sverige i form av riskkapitalfonder som Tillväxtverket finansierar genom Europeiska Regionalfonden och som investerar i innovativa och högteknologiska så kallade deep tech-företag med skalbara affärsmodeller, dit innovativa AI-startups räknas. Dessa riskkapitalinsatser riktar sig till företag i tidiga skeden. Tillgång till tillräckligt med kapital för kommersialisering av så kallade deep tech företag är emellertid i sig en bristvara på grund av exempelvis hög teknikrisk och långa ledtider. Det finns ett marknadsgap i stadiet efter de befintliga offentliga riskkapitalfonderna då företagen nått uppskalningsfas. Då lämnar ofta de mest innovativa företagen Sverige och EU till förmån för tredje land så som USA eller Kina som har investerare med betydande riskvilja och kapital för att finansiera uppskalning av högteknologiska bolag inklusive AI-företag.

⁶ Tillväxtverket (2019). Framgångsrikt styrelsearbete – en nyckelfråga. Erfarenheter av pilotinsats. Rapport 0304

⁷ Tillväxtverket (2025). AI som förändringskraft i tjänsteföretag. Rapport 0513

⁸ Tillväxtverket (2025). Svenska små och medelstora företags AI-kompetens. Internationell jämförelse och fallstudier. Rapport 0508

Förutom att stimulera utbudssidan av offentligt riskvilligt kapital är det även värt att lyfta den offentliga sektorns möjligheter att främja utvecklingen genom upphandling, det vill säga vara med och skapa en marknad för dessa innovativa bolag och efterfråga deras produkter. På så sätt skulle den offentliga sektorn bidra till att företagen kunde fylla sina orderböcker, säkra en intäktsström och därmed påbörja sin tillväxtresa. En ökad efterfrågan från den offentliga sektorns sida bidrar till att såväl innovativa högteknologiska företag som företag med inte fullt så skalbara affärsidéer kan växa.

Värt att nämna i sammanhanget är även de befintliga främjarstöden och regionala investeringsstöden inom regional utveckling som kompletterande bidragsmöjligheter utan den utspädningseffekt bland företagens ägare som riskkapitalinsatserna har. AI-kommissionens förslag om 100 miljoner kronor årligen för innovativa företag kunde lämpligen integreras i de befintliga stödformerna och utgöra ytterligare budget, i synnerhet för regionerna utanför stödområdena. Eftersom dessa företagsstöd är nationella medel har de förmågan att ytterligare växlas upp med medel ur Regionalfonden.

AI för offentlig sektor i framkant

Förslaget om en AI-verkstad är intressant men utmanande att få till stånd på kort sikt

Tillväxtverket tycker att det är lovvärt att främja användningen av och kunskapen om AI i hela samhället genom förslaget om en AI-verkstad. Vi vill trycka på att en AI-portals verksamhet tydligare också ska inkludera mer traditionella små- och medelstora företag. Det är bra att förslaget till en del bygger vidare på redan existerande verksamhet och regeringsuppdrag. Att etablera och utveckla en portal av detta slag kommer dock att ta mycket tid och resurser i anspråk för att få tillstånd, inte minst organisatoriskt då samarbetet måste inkludera ett stort antal myndigheter, aktörer och intressenter.

Det finns en stor potential för en svensk generativ språkmodell

Tillväxtverket deltog som behovsägare i projektet "GPT-SW3: en svensk basmodell för texthantering", ett initiativ för att utveckla och validera användningen av en storskalig svensk generativ språkmodell. Trots lovande resultat beslutade Tillväxtverket att inte integrera storskaliga språkmodeller i en öppen prototyp eller i ordinarie arbete på grund av osäkerheter kring bland annat informationshantering, rättsläge, leverantörsförhållanden, kostnader och tillgänglig kompetens. Tillväxtverket ser dock en stor potential i användningen av storskaliga språkmodeller både för ökad effektivitet i arbetet som för att kunna vidareutveckla och förbättra tjänster till olika målgrupper. Några centrala lärdomar är att utvecklingen inte bara förutsätter tillgänglig teknik, utan strukturerad maskinellt läsbar textdata och samarbete mellan yrkesgrupper och organisationer med kompletterande expertkompetens.

Det är viktigt att säkerställa fortsatta initiativ för att utveckla öppen data och svenska språkmodeller

Tillväxtverket anser att det är positivt med förslag som driver på utvecklingen av öppen data och av svenska språkmodeller. Det är dock fortfarande utmanande att på ett både cybersäkert och rättssäkert sätt få tillgång till och kunna hantera stora mängder data, och detta samtidigt utan allt för stor administrativ tyngd i hanteringen. Effekterna av arbetet ligger troligen ännu långt fram i tiden.

Kapitel 4. Ledarskap och styrning

Tillväxtverket instämmer i vikten av deltagande i det internationella policysamarbetet kring AI och andra närliggande områden, där samarbetet inom EU förstås är det enskilt viktigaste.

Bristen på medfinansiering skapar hinder för svensk samverkan inom EU

AI-Kommissionen skriver att *"EU gör för närvarande stora satsningar på olika forsknings- och infrastrukturprojekt med AI-koppling. Att leda eller delta i projekt utgör utmärkta tillfällen för svenska aktörer att bygga kompetens och nätverk, och stärka Sveriges roll som framstående forskningsnation inom AI. Tyvärr kan vi konstatera att det svenska utnyttjandet av dessa program är lägre än önskvärt."*

Tillväxtverket delar AI-kommissionens analys. Vår erfarenhet är att den medfinansiering som krävs för att svenska aktörer ska kunna nyttja programmen oftast saknas. Både satsningar på grundforskning inom Horisont Europa och högre TRL-nivåer (testbäddar och andra aktiviteter i senare faser av framtagande av nya lösningar) inom Digital Europe kräver medfinansiering. Vill regeringen satsa på forskning- och infrastruktur med AI-koppling, vilket Tillväxtverket bedömer vara viktigt, torde det vara kostnadseffektivt jämfört med egna satsningar att medfinansiera dessa program då varje satsad krona ger fler tillbaka till själva satsningen.

Beslut

Beslut att godkänna detta remissvar har fattats av generaldirektör Elisabeth Backteman.

I handläggningen har Tora Philp, Robert Kron, Caroline Tälle, Kristian Enblom, Magnus Lagerholm, enhetschef Ulf Savbäck och Karin Östberg deltagit. Den sistnämnda har varit föredragande. Som stöd i arbetet har också synpunkter och förslag inhämtats från personer hos Tillväxtverket som är verksamma inom kapitalförsörjning, kompetensförsörjning och industriell omställning.

■ Elisabeth Backteman

Karin Östberg